

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 289-86-22; 289-70-60, факс: 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, рахунок UA388201720343180001000078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

28.02.2020 № 3057/0/2-20/29

На № 129-1/15 від 16.12.2019

**Народному депутату України
Львовичу С. В.**

Про соціальне забезпечення громадян,
постраждалих від наслідків аварії на
Чорнобильській АЕС

Шановний Сергію Володимировичу!

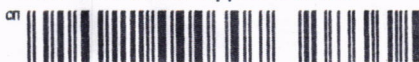
Міністерство соціальної політики разом із Міністерством розвитку громад і територій, Міністерством фінансів та Міністерством юстиції на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гончарука О. В. від 27.01.2020 № 2511/1/1-20 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 17.01.2020, щодо реалізації норм Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” від 28.02.1991 № 796-ХІІ (далі – Закон № 796) після прийняття рішення Конституційним Судом України від 17.07.2018 № 6-р/2018 (далі – Рішення № 6-р/2018) і розв'язання питань соціального забезпечення громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи (далі – постраждалі громадяни), та на доповнення до листа від 06.02.2020 № 1882/0/2-20/29 повідомляє.

Щодо виконання Рішення № 6-р/2018

Конституцією України визначено, що до повноважень Конституційного Суду України віднесено, зокрема, розв'язання питань про відповідність Конституції України (конституційність) законів та інших правових актів Верховної Ради України, які розглядаються за конституційними поданнями Президента України, щонайменше сорока п'яти народних депутатів України, Верховного Суду, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Закони та інші акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо було порушено встановлену Конституцією України процедуру їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності. Закони, інші акти або їхні окремі положення, що визнані неконституційними, втрачають чинність із дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про їх неконституційність, якщо

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
3057/0/2-20/29 від 28.02.2020

Верховний Суд України
03.03.2020 10:12
52814

інше не встановлено самим рішенням, але не раніше дня його ухвалення. Матеріальна чи моральна шкода, завдана фізичним або юридичним особам актами і діями, що визнані неконституційними, відшкодовується державою в установленому законом порядку. Рішення та висновки, ухвалені Конституційним Судом України, є обов'язковими, остаточними і не можуть бути оскаржені (абзаци перший, другий пункту 1 частини першої, частина друга статті 150, статті 151, 152 Конституції України).

Відповідно до статті 97 Закону України „Про Конституційний Суд України” Конституційний Суд України у рішенні, висновку може встановити порядок і строки їх виконання, а також зобов'язати відповідні державні органи забезпечити контроль за виконанням рішення, додержанням висновку. При цьому незалежно від того, визначено чи не визначено в рішенні порядок його виконання, відповідні державні органи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Суд може вимагати від відповідних органів письмове підтвердження виконання рішення, додержання висновку. Контроль за виконанням судового рішення здійснює суд.

Рішенням Конституційного Суду України від 17.10.2002 № 17-рп/2002 надано офіційне тлумачення статті 75 Конституції України, згідно з яким Верховна Рада України за своєю природою є представницьким органом державної влади та здійснює законодавчу владу. Визначення Верховної Ради України єдиним органом законодавчої влади означає, що жоден інший орган державної влади не уповноважений приймати закони. У разі визнання неконституційним такого виду акта як закон, суб'єктом виконання є безпосередньо парламент України.

Вважається, що автоматично відновлені норми законів, для реалізації яких необхідне додаткове фінансування з державного бюджету, регулюватимуть відновлені питання лише у разі наявності певних видатків з державного бюджету, що потребує внесення змін до законодавства.

За орієнтовними підрахунками Мінсоцполітики для відновлення пільг та компенсацій постраждалим громадянам відповідно до Рішення № 6-р/2018 необхідно щорічно передбачити додаткові видатки з державного бюджету в сумі понад 12 млрд гривень.

Мінсоцполітики як головний розпорядник коштів за бюджетною програмою КПКВК 2501200 „Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі – КПКВК 2501200) забезпечує проведення соціальних виплат згідно із затвердженими бюджетними призначеннями на відповідний рік.

Фінансування видатків на соціальне забезпечення постраждалих громадян проводиться в межах коштів, передбачених законами України про Державний бюджет України на відповідні роки за КПКВК 2501200.

При підготовці проекту Державного бюджету України на 2020 рік Мінсоцполітики разом з Мінфіном було розглянуто питання щодо збільшення обсягу видатків 2020 року за КПКВК 2501200 мінімально до 3,4 млрд гривень. Проте

збільшення видатків у Законі України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” не передбачено.

Водночас у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи (щодо відновлення справедливих соціальних гарантій громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи)” (реєстр. № 2827 від 31.01.2020), внесений народними депутатами України Кулінічем О. І., Вельможним С. А., Шаховим С. В., у разі прийняття якого передбачається відновлення пільг та компенсаційних виплат постраждалим громадянам.

Щодо забезпечення житлом постраждалих громадян

Законами України про Державний бюджет України на 2014–2019 роки видатки на забезпечення житлом постраждалих громадян не передбачались.

Законом України „Про Державний бюджет України на 2020 рік” видатків на цю мету також не передбачено.

При цьому потрібно зазначити, що відповідно до статей 30 і 31 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні” повноваження стосовно сприяння розширенню житлового будівництва, надання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла, в отриманні кредитів, у тому числі пільгових, і субсидій для будівництва чи придбання житла та організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах будівництва, реконструкції та ремонту жилих будинків належать до власних повноважень виконавчих органів місцевих рад.

Згідно зі статтею 71 Бюджетного кодексу України на соціально-економічний розвиток регіонів, виконання інвестиційних проектів, будівництво і придбання житла окремим категоріям громадян відповідно до законодавства спрямовуються капітальні видатки бюджету розвитку місцевих бюджетів. Крім того, відповідно до статті 91 цього Кодексу видатки на програми підтримки будівництва (реконструкції) житла для окремих категорій громадян належать до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів.

Також статтею 63 Закону № 796 передбачено що витрати, пов’язані з реалізацією цього Закону, фінансуються за рахунок коштів державного і місцевого бюджетів та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Таким чином, для забезпечення житлом постраждалих громадян можуть залучатися кошти з місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством.

Щодо забезпечення постраждалих громадян санаторно-курортним лікуванням

За напрямом „Оплата санаторно-курортного лікування громадян, віднесених до категорії 1, та дітей з інвалідністю, інвалідність яких пов’язана з Чорнобильською катастрофою” КПКВК 2501200 передбачено видатки в сумі 184,7 млн гривень.

У межах зазначених видатків у поточному році можливо оздоровити лише 21 384 постраждалих громадян категорії 1 (59 % від потреби), 799 дітей з інвалідністю, інвалідність яких пов’язана з Чорнобильською катастрофою, у

супроводі одного з батьків (100 % від потреби) та провести виплату грошової компенсації замість путівки 11 583 постраждалим громадянам (100 % від потреби).

Санаторно-курортне лікування постраждалих громадян, віднесених до категорії 1, та дітей з інвалідністю, інвалідність яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, здійснюється в межах виділених коштів пропорційно кількості таких громадян, які перебувають на обліку для забезпечення санаторно-курортним лікуванням.

Таким чином, на сьогодні потреба в коштах на оздоровлення постраждалих громадян перевищує видатки, передбачені на цю мету за КПКВК 2501200.

Водночас повідомляємо, що Законом України „Про місцеве самоврядування в Україні” органам місцевого самоврядування надано право встановлювати за рахунок власних коштів і благодійних надходжень додаткові до передбачених законодавством гарантії щодо соціального захисту населення.

Щодо забезпечення автотранспортом

Постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2006 № 999 (зі змінами) затверджено Порядок забезпечення осіб з інвалідністю автомобілями (далі – Порядок), яким визначено механізм забезпечення легковими автомобілями, зазначеними в абзаці сьомому статті 1 Закону України „Про автомобільний транспорт” осіб з інвалідністю, які є громадянами України, місце проживання яких зареєстровано в Україні в установленому законодавством порядку та які мають право на отримання автомобіля безоплатно або на пільгових умовах.

Протягом останніх шести років кошти з державного бюджету на придбання автомобілів для осіб з інвалідністю не виділялися. У Законі України „Про Державний бюджет України на 2020 рік коштів на цю мету також не передбачено.

Згідно зі статтею 111 Закону України „Про гуманітарну допомогу” від 22.10.1999 № 1192-XIV (далі – Закон № 1192), особи з інвалідністю, діти з інвалідністю забезпечуються автомобілями, визнаними гуманітарною допомогою, на умовах, передбачених Законом № 1192 та Порядком.

Особам з інвалідністю, які мають право на отримання автомобілів безоплатно або на пільгових умовах, згідно з пунктом 41 Порядку (за їхнім бажанням) видаються автомобілі, отримані відповідними структурними підрозділами соціального захисту населення як гуманітарна допомога, безоплатно згідно з чергою за умови зняття з обліку. При цьому відповідно до Порядку, якщо структурним підрозділом соціального захисту населення отримано автомобіль як гуманітарну допомогу для конкретної фізичної особи, він видається особі з інвалідністю незалежно від черги.

Разом з тим зазначаємо, що з метою підвищення рівня соціального захисту осіб з інвалідністю народним депутатом України Дубінським О. А. подано на розгляд Верховної Ради України проекти законів України „Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операції із ввезення на митну територію України транспортних засобів для інвалідів” (реєстр. № 2497 від 26.11.2019) та „Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законодавчих актів щодо ввезення на митну територію України транспортних засобів для інвалідів” (реєстр. № 2499 від 27.11.2019).

Законопроектами передбачено, зокрема, внесення змін до Податкового кодексу України в частині звільнення від оподаткування податком на додану вартість операції із ввезення на митну територію України транспортних засобів для власного користування особами з інвалідністю, та до Митного кодексу України в частині звільнення від оподаткування митними платежами операції із ввезення (пересилання) особами з інвалідністю на митну територію України транспортних засобів (для власного користування), за умови, що такі особи перебувають на обліку для забезпечення автомобілями.

Таким чином, запропонованими змінами передбачаються сприятливі умови для ввезення (пересилання) особами з інвалідністю, які в установленому порядку перебувають на обліку, автомобілів на митну територію України для власного користування.

Щодо медичного забезпечення постраждалих громадян

Законом України „Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення” від 19.10.2017 № 2168-VIII передбачено запровадження нового механізму фінансування надання медичних послуг та лікарських засобів, зокрема, шляхом поступового переходу на оплату з Державного бюджету України медичних послуг та лікарських засобів, що входять до програми медичних гарантій. Відповідно до вищезазначеного Закону і Бюджетного кодексу України з 2020 року за рахунок коштів Державного бюджету України запроваджується реалізація державних гарантій медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій для всіх видів медичної допомоги.

При цьому держава гарантує повну оплату з державного бюджету медичних послуг та лікарських засобів у межах програми медичних гарантій усім громадянам України, в тому числі постраждалим громадянам, та надання рівних державних гарантій для реалізації пацієнтами права на охорону здоров'я, доступ до необхідних медичних послуг у закладах охорони здоров'я усіх форм власності, які уклали договір про медичне обслуговування населення. Таким чином, має бути створено єдиний медичний простір, що забезпечить доступність, якість і ефективність усіх видів медичної допомоги всім громадянам України.

Питання медичного обслуговування постраждалих громадян розглядаються Міністерством охорони здоров'я як центральним органом виконавчої влади з реалізації державної політики у медичній галузі у межах видатків, передбачених на відповідний бюджетний період, у процесі проведення реформи фінансування системи охорони здоров'я та з урахуванням забезпечення якісного, своєчасного і доступного медичного обслуговування для громадян.

Народного депутата України Львовичкіна С. В. поінформовано окремим листом.

З повагою

Міністр

Свинцова О. Б., 284-39-00

Ю. Соколовська

